

Marxismus-leninismus a Platónův komunismus, přestože se liší ve svých historických a filosofických základech, sdílejí společnou víru v elitní vedení.

Autor: Ladislav Olešovský

Ačkoliv marxismus-leninismus a **Platónův** komunismus vycházejí z rozdílných filosofických základů a historických kontextů, obě ideologie sdílejí podobný pohled na centralizovanou vládu elit, která má řídit stát ve prospěch celku. Tento systém se soustředí na výchovu ideově a ideologicky čistých vůdců, kteří mají být považováni za nositele pravdy a spravedlnosti, i když to často znamená omezení osobní svobody nebo autonomie.

Platónův kasárenský komunismus je koncept, který se nachází v jeho díle **Ústava**. Platón v této idealizované vizi státu navrhuje, aby společnost byla rozdělena do tří základních tříd: vládci (filosofové), strážci (vojáci) a dělníci (obchodníci, řemeslníci a rolníci). Vládu mají vykonávat filosofové-králové, kteří mají nejvyšší moudrost, neboť pouze oni dokážou poznat věčný řád a Pravdu. V rámci tohoto modelu je všem vládnoucím filosofům a strážcům zakázáno vlastnit majetek nebo mít rodiny, čímž se zajišťuje, že nebudou motivováni osobními zájmy. Jejich život je celý podřízen státní službě. Tento koncept kasárenského komunismu znamená, že se všichni filosofové a vojáci živí společně, bez individuálního majetku, a jsou zcela soustředěni na správu státu.

Platónova idea státu je v tomto smyslu založena na centralizaci moci, kde filosofové, vybaveni vysokým intelektem a morální ctností, vykonávají vládu jako „strážci pravdy“. K tomu, aby se stali takovými vládci, jsou již od dětství podrobováni přísnému vzdělávacímu systému, který je podobný vojenskému výcviku. Tento výběr a výchova elitních jednotlivců připomíná moderní revoluční systémy, kde se od vedení očekává, že budou disponovat ideovou jasnozřivostí a schopnost řídit stát na základě objektivních, vědeckých pravd.

Marxismus-leninismus staví na myšlence, že revoluce dělnické třídy odstraní třídní rozdíly a přinese spravedlivou společnost. Po revoluci je kladen důraz na roli komunistické strany, která se stává v podstatě avantgardou, vedoucí silou revoluce. Strana je považována za elitu, která disponuje správnou ideologií (vědecký socialismus) a jako taková musí vykonávat vládu, dokud nebude dosaženo beztřídní společnosti. Marxismus-leninismus tedy vyžaduje silnou, ideologicky čistou stranu, která vede stát a zajišťuje, že lidé budou správně výchovně vedeni, aby pochopili nový systém.

Podobně jako Platónovi *filosofové*, členové komunistické strany mají být považováni za

nositele osudu. Ačkoliv se marxismus-leninismus vymezuje materialisticky a staví na třídním boji, podobně jako Platón ve své Ústavě věřil, že ne všichni lidé jsou schopni spravovat stát, a že je nutné, aby elitní vedení vykonávalo správu ve prospěch celku.

Podobnosti mezi těmito systémy spočívají v centralizované vládě elit, která je považována za nezbytnou k řízení státu a výchově nových generací. Jak Platón, tak vůdcové marxisticko-leninských stran v čele s Leninem kladou důraz na výchovu a výběr ideologicky a intelektuálně vysoce kvalifikovaných elit, které mají řídit stát ve prospěch všech. V obou případech je vládnoucí třída, ať už jsou to filosofové nebo komunističtí vůdci, považována za elitní a vnímána jako ta, která zná pravdu o tom, co je pro společnost nejlepší.

Rozdíl mezi těmito ideologiemi spočívá především v jejich filosofických základech:

Platónova vize je idealistická a zaměřená na věčný řád a spravedlnost, zatímco marxismus-leninismus vychází z materialistického pohledu na dějiny a třídní boj. Zatímco Platónovi filosofové mají spravovat stát s cílem zajistit jeho optimální fungování v nejvyšší podobnosti Jednu, marxismus-leninismus vidí revoluční změnu jako nutnou cestu k dosažení beztřídní společnosti.

Marxismus-leninismus a Platónův komunismus, přestože se liší ve svých historických a filosofických základech, sdílejí společnou víru v elitní vedení. Obě ideologie usilují o centralizovanou vládu, která je považována za nezbytnou pro dosažení ideální společnosti, a obě zdůrazňují výchovu a výběr elit, které mají být zodpovědné za správu státu ve prospěch celku.

Psáno pro Délský potápěč

Poznámka DP (12. března 2025):

„Problém, který si klade **Rozmetání systému**, není problémem rozdělování nebo přerozdělování bohatství, ale jeho podřízení životu... Kasárenský komunismus Rozmetání je jen ozvěnou aristokratického komunismu, který Platón zobrazoval v Ústavě,“ píše **Franco G. Freda** v úvodní poznámce pro české vydání **La disintegrazione del sistema** a pokračuje: „Bytí svobodných lidí ... znamenalo být osvobozený ... od plutokracie.“